

Lesarabrøv

Turvelvandi drøgg – ella avvenjing

Ferð eftir ferð hesi seinastu árinu hevur Tjóðveldisflokkurin fingið rætt í forsøgn-um sínum um skaðiliga árinu á land og fólk við teirri verandi ófrælsisstöðu, ið vit hava havt og enn hava undir Heimastýrslógini frá 1948

Áðrenn danska grundlóg-in frá 1953 kom í gildi, var Grønland statsrætt-liga at rokna sum ein koloni, ið var fjarstýrd úr Keypmannahavn. Har var einki lóggevandi ting, ið kundi samtykkja lógir, sum so í staðin vóru settar í gildi við »kgl. anordning«.

Fyri at tryggja sær, at hjáland, sum eitt nú Danmark, ikki misrøktu út-jadareki síni við tilkum »anordningum«, so samtykti ST í 1945, at hesi lond eftir art 73, skuldu senda ST eina árliga frágreiðing um, hvussu tey røktu – ella misrøktu – hesi øki síni.

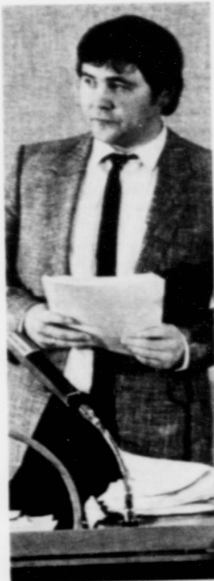
Fyri at sleppa undan al-tjóða upplýsingarskylduni og undan hesum ár-liga eftirliti av ST, lögdu danir í 1953 við grein 1 í grundlógini Grønland undir dansku stjórn-skipanina, sum so fekk áleiðis javnbjóðis rættindi við restina av ríkinum. Umsitingin av Grønlandi gjørdist síðani eitt danskt/ grønlenskt mál burturav, og Danmerkin var leys av upplýsingarskyldu síni móttvegis ST.

Føroyar eru í dag á veg aftur í tíðina, ja, aftur um tað ófrælsi og niðurbinding, ið galdandi var í Grønlandi eftir fyrra veraldarbardaga. Afturum eina ómynduggering, ið stóðugt verður dagførd við »anordningum«, ið samráðingarnar millum føroyingar og danir van-liga enda við.

Næstu avgerðirnar av hesum slagi koma um eina viku, og fara hesu-ferð serliga at kráma eftir ráevnum okkara í undir-grundini.

Donsk/føroysk svikagerð

Søgulig sannroynd er, at vit føroyingar fingi eina ófrælsa Heimastýrisskip-an hongda um hálsin, hóast vit við fólkaatkvøðuni tann 14. sept. 1946 greiddu atkvøðu fyri loys-ing. Hesa – í ósemju fostr-aðu – svikagerð móti teirri føroysku tjóðini framdu danir fyri skjótt hálvthundrað árum síðan saman við nú sitandi stjórnarflokkum, Gamla Sjálvstýrinum, Javnaðar- og Sambandsflokkunum. (Verkamannafylking-in, sum sigur seg onga

meining hava um politikk á hesum stigi, var ikki til tá).

Danir saman við fø-royskum undanstøkkung-um settu tá demokratið til viks, seg sjálvar til røð-urs, og somu kreftir fara nú enn eina ferð at seta út í kortið lagnu okkara frameftir; – tianverri kunnu vit siga í dag.

Kvettið

Kvettið tann 6. okt. 1992 varð í smálutum sett út í kortið av »færøgruppen« í forsætismálaráðnum í mánaður frammanundan teirri náttini, tá ið lög- og varaløgmaður Føroya vóru skryktir til Keyp-mannahavnar at planta undirskriftir teirra á skjøl, ið teir – enná sambært teir sjálvar – hvørki høvdu dul ella dreyr fyri.

Frá keldum okkara í forsætismálaráðnum greiddu vit á Fjórtaða frá hesum pinliga veru-leika umleið eitt ár seinni, og almennu fjølmiðlar okkara hava so við nær-um ongari ond váttað hesi somu tjóðini umleið hálvtriðja ár seinni.

Forsagnir Tjóðveldis-floksins um, at danska peningaskipanin í Fø-royum fór at fara av lagi vistu stovnarar floksins á fyrri hálvthundrað árum síðan. Politikkarar floks-ins hava stóðugt víst á vandan við hesum í al-tjóða høpi ókenda bú-

skaparvavstri, og eisini teir fingi rætt; – tianverri kunnu vit siga í dag.

Sosialiseringin

Ein føroyskan politikk, har rúmsátt og liviligt skuldi vera hjá øllum fø-royingum í Føroyum og leysan av útlendskum »is-mum« hevur flokkurin verið forsøkari fyri og roynt at ríkið, men tó hevur mótbúðurin verið ov stórur.

Hinir flokkarnir hava allir sum ein í barnsligum ovfarakæti fjeppast uppi í útlendskum »høgra-« vinstra flokkum, og hevur úrslitið verið hareftir.

Serligi føroyski bú-skaparvavsturin fornokt-aði so heldur ikki seg sjálvan. Hesusagangurin í tí alment skipaða vinnuliv-inum tók bankarnar við sær í fallinum, – og flutti rokningina yvir á fø-roysku húsarhaldini.

Privatkommunistiska hugskotið um, at har tað privata ikki rakk, skuldi tað almenna taka um endan, endaði við, at tað almenna sat eftir við ein-ari rokning upp á 7 mia. kr., meðan tað privata eigur nakað tað sama innistandandi.

Høvuðsideologarnir aftanfyrri hesa skipan, Javnaðar- og Fólkaflök-kin, søtu á rovinum, tá ið búskaparvavsturin gjørdi av við okkum.

Meðan lögir vóru, so-sialiseraðu og monopoli-seraðu teir síðani teir pri-vata bankarnar inn undir ein almennan Føroya Banka, og høvduvinnuna inn undir Fiskavirking; – tianverri kunnu vit siga í dag.

Almenna Fiskasølan og privata Southern Seafood

Við at elta, sum fyrri er slóðað, hevur Sambands-flokkurin síðani kleyrað seg fram eftir somu rás – vil ikki standa aftanfyrri hinan – og hevur nú sosial-iserað tað privata Fiska-søluna við tí fæi, ið var ætlað føroyskum arbeiðs-plássum, og síðani latið hana upp í hendurnar á kendum høgrakreftum.

Hesar niðurbótandi høgrakreftir hava nú sum fremsta endamáð at týna einhvønn neista, sum kann koma fyrri seg á pri-vatum vinnuligum grund-

arlag. Hesin, hvussu lítill hann enn er, er jú ein hött-an móti alment høgra-stýrdu fyrirkunum.

Lítið og einki er eftir á privatum hondum í hes-um landi, og er tað tí einki at siga til, at Javnaðar-flokkurin nærum er nullstillaður, yvirhálaður sum hann er í vinstru síðu av »liberalu« flokkunum.

Hesir flokkar hava útið í verki alt tað, sum Føroya Javnaðarflokkur, tá ið hann var upp á tað ørasta, ongantið so frægt sum tordi at droyma um.

Ja, tað er so vindandi galið, at føroyski skatt-gjaldarin hevur sett 200 mio. kr. upp á kant í ein Framtaksgrunn, sum hevur sum fremsta endamáð at forða tí privata vinnu-livinum at fáa fótin fyrri seg aftur við nýskapandi tiltøkum.

Avhøvdingin av South-ern Seafood í Vági er í so máta ikki nøkur tilvildar-lig nevndaravgerð hjá summartroyttum monn-um, men partur av greiða politiska málsetninginum hjá hesi samgongu latin upp í hendi á danskt/fø-royskt stýrdum Aftur-haldsgrunni.

Sum steinur oman á byrðu kann avkvøðufik-seraða og hjálparleysa tvassid frá tingmonnum-um í økinum harafturat einans sannføra fólk um, at lóggevandi ting okkara ikki er politiskt málræt-tað, men meiri at roknað sum meinfýsið sley og slatur undir einumhvør-um húsarhorni.

Politiska valdið harmast alment og í full-um álvara um at vera stýrt av nevndum, sum tað sjálvt hevur sett niður til sama endamáð. Kann nakað vera meiri grátu-ligt?

At høgra ella vinstra- vend sjónarmið handfarin av politiskum pinkuling-um ikki kundu gerast tann berandi tátturin í einum ófrælsu, og av útlendsk-um gjaldoyra neyðitkunum búskapi, visti Tjóðveldis-flokkurin á ferð eftir ferð, og eisini her fekk hann rætt;

– tianverri kunnu vit siga í dag.

Mið og mál?

Meðan danir manna eftir-litið av bankakanningini við visindini, serfrøðini og royndunum í teirra bórði, so hava somu høgrakreft-

ir sett afturpartin av fjórðu divisiön at leppa við árinu í okkara bórði. Enn eina ferð einans fyri at tæna floks- og privat-politiskum áhugamálum, – bergmálið hjá farnum vina- og kenningapoli-tikki skurrar í oyrum fø-royinga.

Ferð eftir ferð sæst, at verulig politisk mið og mál ikki finnast í Fø-royum í dag, har fjarstýrð-ar politiskar »ad hoc« loysnir senda skelvandi remlingar gjøgnum sam-felagið.

Í smálutum verða allir spurningar lagdir fyrri danir, sum heima hjá sær sjálvum og mannsterkir her á landi – 1 mio. kr./pers./ár – greiða øll veru-lig politisk stórmál fyrri eitt doyggjandi Tinganes.

Allir spáðómar Tjóð-veldisfloksins, og nakað væl afturat, eru ginginir út, og teir, ið eftir eru, liggja bert á láni og biða eftir lögum;

– tianverri kunnu vit siga í dag.

Loysing er loysnin

Tá ið føroyingar hvørki eru býttari, dovnari ella beistaktigari enn onnur fólkasløg, og tá ið teir burturav eru vælsignaðir við ráevnum, ið skulu røkjast, fáast til haldar og virkast til útflutnings, kortini sum tjóð liggja á »lit de parade«, – finst bert eitt svar upp á van-lagnuna.

Hon er politisk.

Hon kann á ongan hátt skyldast føroyskum sjálv-stýrandi politikki, tí hann hevur ikki verið til síðani kríggid, tá ið hann gekk upp á stás. Sostatt er or-søkin at finna í galdandi sambandskipan, ið hevur rænt alt ábyrgdarent bú-skaparligt vit og skil frá okkara fólk. Hevur havt

júst somu árin, sum turv-elvandi drøgg (narkotika) hevur á menniskju.

Meiri tú fært, meiri skalt tú hava, – ja deyðin kennist visur, fært tú knappliga einki.

Veruleikin er, at vit fø-royingar bjarga onum samfelag við lunkaðum loysnum, sum »færøgrup-pen« nú aftur situr og rim-par saman burtur úr al-menna og óðuna klandri-num, sum seyrar út úr Tinganesi. Á hesum grundarlag fara vit at fáa enn fleiri »anordningar«, sum bróta niður eina framkomna samfela-gs-skipan við at byggja upp eina avoldaða koloni-skipan, sum eitt nú grøn-landskan sluppu undan í 1953.

Hetta kunnu vit ikki bjóða føroyingum eina hálsa öld seinni, tað ber bara ikki til.

Umráðandi er tí, at fø-royingar skipa seg við ein-um politiskt óheftum og sjálvstýrandi samfelag eftir samtyktum ST's, og í neyvri samvinnu við norðurlond og grannar annars fáa eina brúkliga avtalu við danir um eina búskaparliga loysn, sum kann bera hetta samfelag longri fram á vegin, held-ur enn at avtofta tað.

Treytir, sum veita okk-um førelíka fyrri at yvir-liva í egnum landi, eru pískandi neyðugar her og nú. Um ikki, so fær eingin eitt oyra kortini. Er ætlan-in hinvegin at avtofta samfelagið, fyrri at danir skulu fáa fatur á tí, so er at halda somu kós eftir somu rás.

Tað finst tí bert ein fø-roysk loysn fyrri føroyska samfelagið, og hon liggur í loysingini;

– tibetur kunnu vit siga enn í dag.

Hergeir Nielsen

NYREDONOR TESTAMENTER

JEG HAR ET...

